

PORADNIK – ALIMENTY

(dla osób szukających odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące alimentów)

Alimenty

Alimenty to świadczenie mające na celu dostarczenie osobie uprawnionej środków utrzymania, a w przypadku dzieci - również środków wychowania. Najczęściej kojarzone są z procesem rozwodowym par posiadających dzieci, choć zakres spraw sądowych o alimenty jest szerszy: dotyczy także par już rozwiedzionych (zmiana wysokości alimentów – podwyższenie lub obniżenie), par nieformalnych, rodziców przeciwko dorosłym już dzieciom, pomiędzy innymi bliskimi, byłymi małżonkami, itd.

Obowiązek alimentacyjny istnieje z mocy prawa, nie można się go zrzec. Oznacza to, że o istnieniu obowiązku alimentacyjnego względem określonej osoby decydują przepisy prawa, nie jest do tego konieczny wyrok sądowy. Posługując się obrazowym przykładem: rodzic ma prawny obowiązek łożyć na utrzymanie i wychowanie swojego dziecka, aż do jego usamodzielnienia się. Nie potrzeba w tym względzie wyroku sądowego nakazującego płacenia alimentów. Uzyskanie takiego wyroku staje się konieczne wyłącznie w sytuacji, gdy rodzic nie wywiązuje się ze swojego obowiązku alimentacyjnego, a dzięki wyrokowi np. matka może uzyskać należne jej alimenty w drodze egzekucji komorniczej.

Sąd obowiązkowo orzeka o alimentach w wyroku rozwodowym, jest to obligatoryjny element wyroku rozwodowego.

Rozstrzygnięcie o alimentach w wyroku rozwodowym jest ogromnie ważne dla rodziców i dzieci, ponieważ będzie ono rzutowało na sytuację finansową obu stron w kolejnych latach. Dlatego podejmując decyzję o rozwodzie rodzic powinien odpowiednio przygotować się do procesu.

Zbyt niskie alimenty mogą spowodować, że dziecku może brakować środków do życia, natomiast zbyt wysokie alimenty mogą z kolei skutkować problemami finansowymi po stronie rodzica obowiązującego do ich płatności.

Wysokość alimentów

Przepisy prawa nie wskazują precyzyjnie w jakiej wysokości osoba obowiązana ma płacić alimenty. Każdorazowo decyduje o tym sąd uzależniając swoje rozstrzygnięcie od okoliczności danej sprawy oraz od sprawności postępowania dowodowego przeprowadzonego przez obie strony.

Wysokość należnych alimentów jest wypadkową „usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych obowiązującego”. Przedmiotem postępowania dowodowego są więc obie te przesłanki, co niejednokrotnie może przybrać formę skomplikowanego procesu.

Biuro w Warszawie:
ul. Belwederska 6/2
00-762 Warszawa

Biuro w Połaniu:
ul. Osiecka 34
28-230 Połaniec

sekretariat@borowieckancelaria.pl
Tel. + 48 789 179 327
NIP: 8661600416

tomasz.borowiec@borowieckancelaria.pl
Tel. +48 507 860 341
REGON: 146026390

Wysokość alimentów może zależeć od wielu czynników: dotychczasowego poziomu życia rodziców, wysokości ich zarobków, zamożności, uzdolnień dziecka, potrzeb rozwoju (np. drogi kierunek studiów ze względu na predyspozycje i zainteresowania dziecka – medycyna, studia za granicą, talent artystyczny, uprawianie drogiej dyscypliny sportu, korepetycje), choroby (drogie leczenie i rehabilitacja), niepełnosprawności. Oprócz indywidualnych predyspozycji, w zakres alimentów zawsze wchodzi typowe, stałe koszty utrzymania, jak: opłaty za czynsz, media, żywność, ubrania oraz opieka medyczna. Z uwagi na to, że usprawiedliwionych potrzeb nie da się jednoznacznie zdefiniować, stąd ich katalog pozostaje otwarty oraz zależy od środowiska, w którym na co dzień funkcjonuje dziecko oraz jego rodzice - dla jednego usprawiedliwioną potrzebą będą wakacje nad polskim morzem, a dla drugiego wczasy w tropikach - wszystko zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci.

Żądania dziecka/rodzica w procesie alimentacyjnym należy skonfrontować z możliwościami zarobkowymi obowiązanego rodzica. Sąd powinien wziąć pod uwagę nie tylko rzeczywisty majątek lub zarobki uzyskiwane przez rodzica (który np. pracuje na czarno, bądź celowo lub z lenistwa nie podejmuje dobrze płatnej pracy), ale jego realne możliwości zarobkowe. Sąd może za punkt odniesienia wziąć wysokość zarobków, jaką rodzic mógłby osiągnąć, gdyby np. przeprowadził się do większego miasta, zmienił pracę, mniej trwonił środków finansowych. Rozstrzygnięcie sądu uzależnione jest od konkretnego stanu faktycznego oraz od wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez strony procesu.

Zmiana wysokości alimentów

Ustalenie wysokości alimentów nie jest dane raz na zawsze. Można występować z roszczeniem tak o podwyższenie alimentów, jak i o ich obniżenie. W procesie należy wykazać zmianę okoliczności, które stanowiły za podstawę wydania poprzedniego wyroku ustalającego wysokość alimentów, a także zmianę potrzeb uprawnionego. Granica swobodnego uznania sędziowskiego przy tego rodzaju sprawach jest dość szeroka.

Niniejszym poradnik ma na celu przybliżyć zainteresowanym podstawowe pojęcia związane z alimentami. Każdy przypadek wymaga indywidualnej analizy procesowej.

Radca Prawny
dr Tomasz Borowiec

Biuro w Warszawie:
ul. Belwederska 6/2
00-762 Warszawa

Biuro w Połaniu:
ul. Osiecka 34
28-230 Połaniec

sekretariat@borowieckancelaria.pl
Tel. + 48 789 179 327
NIP: 8661600416

tomasz.borowiec@borowieckancelaria.pl
Tel. +48 507 860 341
REGON: 146026390